

Pedagogisch beleidsplan

SportBSO De Karmel

Bergen op Zoom

September 2018

Contactgegevens

Karmel 4
4613 BT Bergen op Zoom
Tel: 06-23637444

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 SportBSO De Karmel

1.1 inleiding	3
1.2 Doelstelling en Visie	3
1.3 Oudercomissie	5
1.4 Klachten	5

Hoofdstuk 2 Het kind

2.1 Competenties	6
2.1.1 Waarborgen emotionele veiligheid	6
2.1.2 Ontwikkelen van sociale competenties	6
2.1.3 Ontwikkelen persoonlijke competenties	7
2.1.4 Overdracht van normen en waarden	8
2.1.5 Structureel volgen ontwikkeling	8
2.1.6 Vroegsignalering	8
2.2 Grenzen aangeven	9
2.3 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag	10
2.4 Zelfstandigheid	10
2.5 Pesten/plagen	11
2.6 Toezicht	12
2.7 Gezien worden	12
2.8 Huiselijk geweld	13

Hoofdstuk 3 De groep en organisatie

3.1 Huisvesting en omgeving SportBSO De Karmel	14
3.2 Competenties Pedagogisch Medewerkers	14
3.3 Verhouding pedagogisch medewerker / kinderen	15

3.4 Gelegitimeerd afwijken van het Beroepskracht / Kind Ratio (BKR)	16
3.5 Mentorschap	17
3.6 Groepssamenstelling	17
3.7 Groepsregels	18
3.8 Komen en gaan	18
3.9 Eten	19
3.10 Verjaardag	20
3.11 Vriendjes	20
3.12 Ziekte	20
3.13 Ruimtes	21
3.14 Achterwacht	22
3.15 Ondersteuning door andere volwassenen	22
3.16 Stagiaires en beroepskrachten in opleiding	22
3.17 Vakantie opvang en vrije dagen	23
3.18 Aanvraag extra dagdelen	23
Hoofdstuk 4 spel en activiteiten	
4.1 Dagingvulling en activiteiten	24
4.2 Vakanties	24
4.3 Ontwikkelingsgerichte spelmaterialen	24
4.4 Aanwezige spelmaterialen	24
Slotwoord	26

Hoofdstuk 1 SportBSO De Karmel

SportBSO de Karmel is een buitenschoolse opvang waar kinderen elke dag minimaal een uur kunnen sporten. Dit pedagogisch beleidsplan is een leidraad voor zowel ouders als pedagogisch medewerkers. In het plan wordt beschreven wat beide partijen van elkaar mogen verwachten.

1.1 Inleiding

In dit pedagogisch beleidsplan worden instrumenten aangedragen die nodig zullen zijn voor een goede opvang. Onderdelen die aan de orde zullen komen zijn: de manier waarop opvang wordt geregeld, activiteiten die motorisch en cognitief stimulerend zijn voor kinderen en de manier waarop er met kinderen wordt omgegaan. Daarnaast geeft het beleidsplan een richtlijn aan pedagogisch medewerkers om inzichtelijk te maken wat er van hen wordt verwacht. Het is de bedoeling pedagogisch medewerkers bewust te maken van kwaliteitsaspecten binnen kinderopvang.

Kinderopvang is gebaseerd op vertrouwen. Ouders/verzorgers vertrouwen hun kind aan de SportBSO toe. Een veilige opvang en een verantwoorde opvoeding is daarom een van de uitgangspunten van SportBSO De Karmel.

Heeft u vragen of opmerkingen over dit pedagogisch beleidsplan, neem dan contact met ons op. Zie voor onze gegevens de voorkant van dit beleidsplan.

Indien omstandigheden hier aanleiding toe geven kan dit beleidsplan aangevuld of verbeterd worden.

1.2 Doelstelling en Visie

Kinderen ontwikkelen zich het best in een omgeving waarin warmte, liefde, aandacht en veiligheid aanwezig zijn. Dat geeft hen een gevoel van geborgenheid. Vanuit die veilige basis gaat uw kind relaties aan met anderen en met de omgeving. In de omgang met andere kinderen verwerft uw kind spelenderwijs sociale vaardigheden. De omgeving is afwisselend, uitdagend en stimulerend. Zo kan uw kind zich ontwikkelen tot een creatief, zelfstandig en sociaal individu.

De volgende aspecten zijn uitgangspunten voor de ontwikkeling van een kind op SportBSO De Karmel.

- Emotionele veiligheid, plezier, aandacht, samen beleven en welbevinden zijn basisvoorwaarden voor de ontwikkeling van het kind.
- Inrichting, activiteiten en omgang stimuleren de ontwikkeling van het kind, zodat het spelenderwijs kan leren en ontdekken.
- Hoe het kind zich verder ontwikkelt, is afhankelijk van een wisselwerking tussen de aanleg van het kind en de omgeving.
- Ieder kind wordt geboren met bepaalde unieke eigenschappen en een eigen temperament.

Kinderparticipatie

Kinderparticipatie betekent dat wij rekening houden met de mening en de wensen van uw kind. Wij vinden het belangrijk dat kinderen de mogelijkheid hebben om actief mee te denken en invloed te hebben op hun eigen bestaan.

Daarmee willen wij:

- hun zelfvertrouwen vergroten
- hen stimuleren tot zelfstandig nadenken
- hen uitdagen om met elkaar van gedachten te wisselen en te onderhandelen

- laten merken dat ze gehoord worden
- leren naar elkaar te luisteren
- de betrokkenheid bij het groepsgebeuren vergroten

Naarmate kinderen ouder worden, kunnen zij op meerdere manieren aangeven wat zij willen en wat zij belangrijk vinden. Dit betreft onderwerpen als:

- activiteiten/thema's
- de aanschaf van materialen en speelgoed
- problemen in de groep
- afspraken/regels
- veiligheid
- de inrichting van de groep

Basishouding

Kinderparticipatie staat of valt met de basishouding van de groepsleiding. Deze omvat de volgende elementen:

- actief luisteren
- observeren, signalen opvangen van het kind en van de groep
- de eigen mening op de achtergrond stellen
- grenzen aangeven, kaders stellen
- verantwoordelijkheid loslaten
- open vragen stellen
- oor hebben voor de mening van alle kinderen (niet alleen van de dominante kinderen)
- niet altijd zelf met oplossingen komen
- geen oordelen uitspreken over suggesties, wensen en meningen van kinderen

Waarden van de groep

Kinderen zullen op SportBSO De Karmel vaak in groepen werken. Het samenzijn in een groep versterkt een aantal waarden:

Samen: samen dingen beleven, saamhorigheid, samen plezier maken, samen ontdekken, verdraagzaamheid en acceptatie.

De ander: je inleven in de ander, zorgen voor elkaar, eigen spel en samenspel, van elkaar leren en samen doen.

Jezelf: je gevoel van eigenwaarde, jezelf kunnen zijn, zelfvertrouwen vergroten, relaties aangaan, invoegen in de groep en uitproberen.

Individuele aspecten

Als SportBSO hebben wij naast groepswaarden ook individuele doelen gesteld voor het kind.

Wij willen dat het kind:

- kennis maakt met zo veel mogelijk verschillende sporten
- zich motorisch breder ontwikkelt door deelname aan deze verschillende sporten
- door middel van meetmomenten zijn eigen ontwikkeling kan volgen. Deze ontwikkeling wordt ook inzichtelijk gemaakt aan de ouders.
- zich bewust is van de negatieve gevolgen van pesten.

1.3 Oudercommissie

SportBSO De Karmel vindt het van groot belang om intensief contact te hebben met ouders. Het voornaamste doel van samenwerking en communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers is wederzijds begrip voor en vertrouwen in elkaar. In zo'n sfeer voelt een kind zich geborgen. Ouders die erop vertrouwen dat hun kind in goede handen is, stralen dat vertrouwen uit naar hun kinderen. Als kinderen voelen dat hun ouders waardering hebben voor wat er op de opvang gebeurt, gaan zij er ook weer met een positief gevoel naartoe. Het eerste contactmoment vindt plaats tijdens de intake. Pedagogisch medewerkers willen de kinderen graag leren kennen voor dat ze op de BSO komen. Ouders kunnen tijdens de intake een uitgebreid beeld geven van hun kind(eren), hierbij is het van belang om te weten of een kind een allergie heeft, of het aangepaste voeding nodig heeft, hoe zelfstandig het kind is en of er andere pedagogische bijzonderheden zijn. SportBSO De Karmel hecht veel waarde aan het contact met ouders. Dit gaat niet alleen om de dagelijkse overdracht tijdens het haalmoment, waarin gesproken wordt over wat het kind heeft gedaan en over hoe het is gegaan, maar ook om de algehele ontwikkeling van een kind. Zo wordt er met ouders overlegd of een kind extra gestimuleerd moet worden of juist moet worden afgeremd in bepaalde zaken. Ook wordt er besproken welke afspraken en regels er zijn gemaakt met een kind en waarom dat is gebeurd. Het is belangrijk om in goed contact te blijven met ouders en het kind zelf, dit om ervoor te zorgen dat het kind zich goed voelt en goed blijft voelen bij SportBSO De Karmel.

Ouders/verzorgers worden door SportBSO De Karmel actief betrokken bij het beleid van de kinderopvang. De wet bepaalt dat een geregistreerde buitenschoolse opvang een oudercommissie moet hebben. SportBSO De Karmel zal vanuit haar klantenkring een oudercommissie samenstellen. De oudercommissie wordt geïnformeerd over veranderingen/ontwikkelingen ten aanzien van beleidszaken. Daarnaast krijgt de oudercommissie de mogelijkheid verzoeken tot aanpassing van het beleid in te dienen. SportBSO De Karmel verplicht zich de oudercommissie schriftelijk te informeren indien zo'n verzoek tot wijziging wordt afgewezen. SportBSO De Karmel dient een dergelijke afwijzing met steekhoudende argumenten te onderbouwen. U kunt bij ons een oudercommissiereglement aanvragen. De oudercommissie stelt zelf een huisreglement op.

1.4 Klachten

Als een ouder of pedagogisch medewerker een klacht heeft, adviseren wij om eerst te proberen deze zelf op te lossen. Mocht u de klacht willen neerleggen bij SportBSO De Karmel dan is dat altijd mogelijk. Een klacht dient schriftelijk ingediend te worden en mag verstuurd worden per e-mail of per post. Zie voor adresgegevens de voorzijde van dit beleidsplan. SportBSO De Karmel zal binnen 4 werkdagen contact met u opnemen voor een afspraak om de klacht te bespreken. Raadpleeg bij klachten altijd eerst ons klachtenreglement. U vindt dit reglement op onze website op de pagina www.sportbsodekarmel.nl

Hoofdstuk 2 Het kind

2.1 Competenties

Uiteindelijk gaat het bij opvang om het welzijn van het kind. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de competenties die kinderen moeten kunnen ontplooiën. Daarnaast wordt er ingegaan op veiligheid. Een kind heeft de behoefte om zich veilig te voelen, niet alleen door een veilige omgeving te creëren voor het kind maar ook doordat het kind zijn of haar emoties tot uiting kan brengen. Voor een kind is het van belang dat hij of zij zich goed kan ontwikkelen, binnen de opvang zal daarvoor ook ruimte gecreëerd moeten worden. Tevens wordt ingegaan op het hanteren van normen en waarden binnen de opvang.

2.1.1 Waarborgen emotionele veiligheid

Elk kind heeft het recht om onvoorwaardelijk geaccepteerd te worden. Hoewel het noodzakelijk is om bepaald gedrag te verbieden, dienen gevoelens serieus genomen te worden. Een kind heeft recht op respect en moet de ruimte krijgen om zich op eigen wijze te ontwikkelen. Binnen de kinderopvang mag geen verbaal of fysiek geweld gebruikt worden.

Een kind heeft basisbehoeften, zoals de behoefte aan voeding, slaap, aandacht en genegenheid. Binnen de kinderopvang dient te worden gestreefd dusdanig te handelen dat aan deze behoeften kan worden voldaan. Het is belangrijk dat een kind zich veilig en geborgen voelt. Een kind moet bekend zijn met de plaats en de manier van opvang.

SportBSO De Karmel is van mening dat de pedagogisch medewerker het kind en zijn emoties en gevoelens serieus neemt en steunt. Er moet een opvangplek zijn die warmte en geborgenheid aan het kind biedt. De pedagogisch medewerker is consequent en handelt op een duidelijke manier. Daarbij wordt het kind ondersteund bij het verwerken van gevoelens. De pedagogisch medewerker begeleidt het kind bij emoties zoals verdriet, boosheid, angst en vreugde.

2.1.2 Ontwikkelen van sociale competenties

De opvoeding is gericht op de ontplooiing van een kind tot een zelfstandig, creatief en assertief persoon en op het aanleren van sociale vaardigheden. Een kind heeft recht op individuele aandacht en zorg waarbij tevens rekening gehouden wordt met het belang van de groep als geheel. Het individu mag niet lijden onder de groep, maar de groep mag ook niet lijden onder het individu.

SportBSO De Karmel vindt dat een pedagogisch medewerker het kind waardering hoort te geven. Lichamelijke straffen kunnen hierbij nooit van toepassing zijn. Over het gebruik van beloning en straf worden afspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt.

De ontwikkelingsgebieden zoals lichamelijke ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, verstandelijke ontwikkeling en creatieve ontwikkeling moeten binnen de opvang plaatsvinden. De aangeboden activiteiten moeten als geheel de ontwikkeling van het kind op al deze gebieden ondersteunen. Hierbij worden enkele voorbeelden gegeven welke passend zijn in de leeftijdscategorie van het kind.

- Vanaf 4 jaar: boeken, tekenen, puzzels, poppen, speelauto's, step, springtouw, leren tellen, schrijven, lichamelijke beweging gericht op: klimmen/klauteren – glijden – balbaanherkenning – tikspellen – springen – rennen – groepsspelletjes.
- Vanaf 6 jaar: lezen en schrijven, lego, puzzelen, buiten spelen, alleen of samen met vriendjes, lichamelijke beweging gericht op: klimmen – tikspellen – glijden –

balspelen/balspelen met voorwerp – diepspringen – rennen – duikelen – over de kop gaan, groepsspelletjes.

- Vanaf 9 jaar: buiten spelen, tafelvoetbal, air-hockey, zelf activiteiten en bezigheden uitvoeren, lichamelijke beweging gericht op: totaalspelen zoals tennis, voetbal, volleybal, hockey, etc. stoeispelen, salto's, handstand overslag, afgooispelen.

Elk kind ontwikkelt zich in een eigen tempo en zal zich op het ene gebied wat sneller en beter ontwikkelen dan op een ander gebied. Dat maakt ieder kind ook uniek en bijzonder. De pedagogisch medewerker begeleidt, volgt en stimuleert het kind in zijn ontwikkeling en houdt de ouders/verzorgers op de hoogte van deze ontwikkelingen. De pedagogisch medewerker begeleidt het kind door middel van veel persoonlijk contact. Meerdere malen op een dag zal de pedagogisch medewerker proberen korte gesprekjes met het kind aan te gaan. Hierdoor krijgt de pedagogisch medewerker een goed beeld van het kind en kan hij/zij hierdoor het kind uitdagingen blijven bieden. Op deze manier zal een kind zich blijven door ontwikkelen.

Binnen de ontwikkelingsgebieden stimuleert de pedagogisch medewerker het kind tot het krijgen van een actieve en zelfstandige houding, passend bij de leeftijd. Daarnaast worden verschillende activiteiten aangeboden die ook ruimte voor een eigen invulling open laten en verschillende ontwikkelingsniveaus ondersteunen. De pedagogisch medewerker ondersteunt de ontwikkeling van het zelfvertrouwen door het kind zelf problemen te laten oplossen. Wanneer het probleem niet opgelost kan worden door het kind zelf, zal de pedagogisch medewerker hulp bieden. Het kind zal leren om rekening te houden met de ander, maar ook om voor zichzelf op te komen. Hiernaast is het van belang dat het kind leert om zijn behoeften op de juiste manier aan anderen duidelijk te maken. De pedagogisch medewerker begeleidt het kind hierbij.

Ook de sociale competenties binnen de groep worden door de pedagogisch medewerker bekeken. Wanneer een kind zich niet goed in een groep kan handhaven zal de pedagogisch medewerker tijdens de korte gesprekjes met het kind handvaten bieden. Een kind zal zich op deze manier makkelijker binnen de groep kunnen handhaven. Mocht dit niet werken zal tijdens de overdracht met ouders het gedrag worden besproken. Wanneer gewenst, is het ook mogelijk om ouders handvaten mee te geven zodat thuis het juiste gedrag gestimuleerd kan worden.

2.1.3 Ontwikkelen persoonlijke competenties

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals bijvoorbeeld veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Ieder kind ontwikkelt zijn verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden in zijn eigen tempo. Kinderen worden dan ook niet aangesproken op hun leeftijd maar op hun mogelijkheden. Het ene kind is er aan toe om met vier jaar aan sporten te beginnen terwijl het andere kind daar absoluut nog niet aan toe is. SportBSO De Karmel stimuleert kinderen in hun talenten, wat ervoor zorgt dat kinderen zich kunnen ontwikkelen in hun persoonskenmerken.

Zelfstandigheid is een persoonskenmerk waar al vroeg mee wordt begonnen. De oudere BSO-kinderen mogen, indien ouders hierin toestemmen, alleen van school naar de BSO fietsen. SportBSO De Karmel stimuleert kinderen door dingen voor te doen en duidelijk te zijn in de opdrachtjes. Pedagogisch medewerkers komen met initiatieven om kinderen nieuwe ideeën te geven en stimuleren hun hierop voort te borduren. Het is belangrijk is om het geduld op te brengen om dingen die je zelf veel sneller zou kunnen, toch door de kinderen te laten doen (als ze daartoe in staat zijn), bijvoorbeeld corvee taken rondom tafelmomenten. Kinderen hebben van nature de behoefte om nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Op een gegeven moment willen ze niet meer geholpen worden en dat respecteert SportBSO De Karmel. De kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken zijn al

vrij zelfstandig. Pedagogisch medewerkers proberen de kinderen te stimuleren door ze aan te moedigen steeds meer zelf te doen. Er wordt verantwoordelijkheid gegeven die ze aankunnen en kinderen worden geprezen als iets lukt. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen het gevoel dat ze best fouten mogen maken. Samen met de pedagogisch medewerkers kunnen ze deze fouten evalueren en in toekomst voorkomen.

2.1.4 Overdracht van normen en waarden

Het beleid van SportBSO De Karmel is erop gericht de normen en waarden van ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerker op elkaar af te stemmen.

SportBSO De Karmel adviseert de ouders en pedagogisch medewerkers om in de omgang met het kind gelijke en duidelijke normen en waarden te hanteren. De pedagogisch medewerker stimuleert gewenst gedrag bij het kind.

De belangrijkste normen en waarden zijn: eerlijk zijn, medeleven hebben, afspraken nakomen, respect en waardering voor de ander hebben en tonen.

SportBSO de Karmel vindt dat binnen het besteden van aandacht aan rituele uitingen van normen en waarden, zoals officiële en religieuze feestdagen inspraak van de ouders/verzorgers nodig is. Daarnaast is het besteden van aandacht aan persoonlijke feestdagen als een verjaardag in overleg met de ouders/verzorgers wenselijk. Ook deelname aan buitenhuiselijke activiteiten, zoals een bezoek aan het zwembad of andere sportverenigingen, dient in overleg met de ouders te gebeuren.

2.1.5 Structureel volgen van de ontwikkeling

Alle kinderen op de SportBSO worden minimaal 1 keer per jaar geobserveerd en de ontwikkeling wordt geregistreerd door hun eigen mentor. Dit wordt gedaan via de observatielijst 'Welbevinden in Situaties' (WiS). Eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling worden op deze manier gesignaleerd en ouders worden doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning wanneer dit het geval is.

De mentor gaat met de ouders van het kind in gesprek wanneer dit nodig of gewenst is. De mentor zal dit doen door mondeling of per mail met de ouders een afspraak te maken. Ouders weten wie de mentor van hun kind is via bitcare en ook dat de mentor hun kind zal observeren.

2.1.6 Vroegsignalering

Hieronder is beschreven hoe wij bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren en ouders kunnen doorverwijzen naar passende instanties die hierbij verdere ondersteuning kunnen bieden. Ook is beschreven hoe de pedagogisch medewerkers zijn toegerust voor deze taak en op welke wijze zij daarbij worden ondersteund. Wanneer bijzonderheden worden gesignaleerd wordt van de mentor verwacht dat alle stappen in zijn/haar 'mentor-map' worden bijgehouden.

We bespreken de mogelijkheden van zorg en opvang voor kinderen die ons opvallen in gedrag en/of ontwikkeling met ouders en met elkaar als team.

We hanteren 3 zorgcriteria:

1. Welzijn en ontwikkelingskansen voor het kind in deze groep (is het gebaat bij reguliere groepsopvang en voelt het zich veilig en gezien in de groep?)

2. Welzijn en ontwikkelingskansen voor de andere kinderen uit deze groep waarin het zorgkind geplaatst is (groepsamenstelling, voldoende aandacht voor het groepsproces, voldoende individuele aandacht voor alle kinderen)
3. De praktische mogelijkheden en de vaardigheden van het team (competenties en stabiliteit van medewerkers om het kind te begeleiden in de groep met de andere kinderen)

We hebben regelmatig tijdens vergaderingen een kindbespreking op groepsniveau waarin we (bijzonderheden van) kinderen met elkaar doorspreken. Als een pedagogisch medewerker merkt dat een kind opvallend gedrag vertoont, bijzonderheden in de ontwikkeling laat zien en/of specifieke zorg nodig heeft, bespreekt ze dit zo spoedig mogelijk met de ouders. Bijv. tijdens mondelinge overdracht bij halen brengmomenten. En indien mogelijk natuurlijk met het kind zelf. Er kan altijd een aparte afspraak gemaakt worden voor een gesprek met ouders. In overleg met ouders benaderen we ook de school.

Vervolgstappen:

We leggen contact met het zorgteam van de basisschool. In dit zorgteam zijn schoolmaatschappelijk werker en jeugdverpleegkundige van de GGD vast vertegenwoordigd, naast de directeur en intern begeleider van de school.

Bij opvallende dingen in gedrag of ontwikkeling legt de mentor in overleg en met toestemming van ouders en de directeur het eerste contact met de jeugdverpleegkundige van de GGD.

Als de zorgen blijven en de gekozen oplossingen en afspraken onvoldoende effectief zijn, kan de directeur, met instemming van ouders, een Intern Kindgericht Overleg (IKO) aanvragen. Ze bespreekt dan de zorgen met collega-deskundigen binnen de organisatie. Bij voorkeur sluiten ouders aan bij dit gesprek.

Vanuit het IKO kunnen we verdere afspraken maken over hoe we het kind kunnen opvangen en wat ouders en wij als opvang nog kunnen doen, bijv. video opnames op de groep en/of thuis of observaties door de jeugdverpleegkundige of andere (extern) deskundigen. We bespreken ook we kunnen ondersteunen bij eventuele verwijzing naar bijv. de GGD of maatschappelijk werk.

2.2 Grenzen aangeven

Vooraf jonge kinderen hebben een enorme drang om de wereld om hen heen te ontdekken. Zonder deze drang zou een kind zich niet goed ontwikkelen. De drang de wereld te ontdekken stimuleert het kind te praten en sociale contacten aan te gaan, nieuwe activiteiten op te pakken en uit te proberen. Deze behoefte om de wereld te ontdekken vraagt van leidsters behalve aanmoediging ook begeleiding en begrenzing. Visie vanuit SportBSO De Karmel is dat een kind regels nodig heeft, ten behoeve van de veiligheid van het kind. Begeleiding en begrenzing brengen het kind ook de basisregels bij van de sociale omgang. Door te begeleiden en te begrenzen leert het kind tevens normen en waarden. Zo leert het kind ook rekening houden met de gevoelens en wensen van een ander.

Regels bieden een kind houvast en duidelijkheid en hierdoor ook veiligheid. Het kind weet zo wat er van hem of haar wordt verwacht. Omgekeerd weet het kind ook wat het van de pedagogisch medewerkers kan verwachten. Deze duidelijkheid en veiligheid helpen het kind om zelfvertrouwen op te bouwen.

Het is belangrijk dat iedereen zich aan de regels houdt. De uiteindelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot grenzen te bewaken ligt in de handen van de pedagogisch medewerkers. Zij moeten aangeven waar de grenzen liggen en de kinderen aanspreken indien zij hierover heen gaan. De groep zelf heeft echter ook een verantwoordelijkheid naar elkaar toe. Kinderen worden zo vroeg mogelijk

geleerd zelf in gesprek met anderen te gaan, elkaar te helpen bij het behouden van een goed groepsklimaat.

Grenzen stellen betekent natuurlijk niet alleen dingen verbieden, maar ook aangeven wat wel mag. Goed en gewenst gedrag moet juist gestimuleerd worden.

Kinderen zullen grenzen gaan aftasten. Dit is normaal gedrag. Pedagogisch medewerkers zijn consequent en vastberaden hierin. Grenzen worden duidelijk, vriendelijk en beslist aangegeven. Ook lichaamstaal is hierin belangrijk, een boodschap moet duidelijk overkomen, lichaamstaal moet in overeenstemming zijn met wat uitgesproken wordt.

2.3 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

Ieder kind is welkom bij SportBSO De Karmel, als uniek persoon met sterke en minder sterke kanten. Onze pedagogisch medewerkers zijn in staat om te gaan met deze eigenheid van individuele kinderen. Een kind moet echter wel passen binnen de structuur en de sfeer van de groep. Dit betekent dat een kind zich moet kunnen houden aan regels en afspraken die met elkaar gemaakt worden inzake veiligheid, respect naar de omgeving en mensen, en sociale omgang. Er is een open klimaat waarbij iemand fouten moet kunnen maken. Daarbij is van belang dat een kind aanspreekbaar is op zijn of haar gedrag en dat het de mogelijkheid moet bezitten om te leren van zijn of haar fouten. Mocht dat niet mogelijk zijn dan is het de vraag of SportBSO De Karmel de best passende plek is voor dit specifieke kind. Om de veilige en vertrouwde sfeer met elkaar in stand te houden, moet het duidelijk zijn voor iedereen dat herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag niet getolereerd kan worden.

Zoals hierboven beschreven is het van groot belang dat een kind aanspreekbaar is op zijn of haar gedrag en in staat is te leren van zijn of haar fouten. Mocht dat niet mogelijk zijn dan zal daar met alle betrokkenen over gesproken worden (ouders, kind en begeleiding) en waar nodig en mogelijk aanvullende maatregelen worden genomen.

Gedurende het gehele proces wordt intensief gecommuniceerd met ouders, er worden gesprekken met alle betrokkenen gevoerd, maar afspraken worden ook in het kinddossier vastgelegd. Gemaakte afspraken worden altijd schriftelijk aan ouders bevestigd, via de mail of per brief. Indien communicatie met ouders niet of nauwelijks mogelijk is kan dit ook een reden zijn om de plaatsingsovereenkomst te ontbinden.

Vanaf het begin van dit proces worden de directeuren erbij betrokken. De directeuren worden ten allen tijden ingelicht over de voortgang en nieuwe afspraken. Verslaglegging van de gesprekken en gemaakte afspraken worden z.s.m. op papier gezet en bewaard in het kind dossier. In de intakes wordt hiernaar verwezen en wordt dit doorgesproken.

2.4 Zelfstandigheid

Naarmate een kind ouder wordt zal het in het algemeen meer eigen ruimte zoeken en nieuwe dingen en plekken willen gaan ontdekken. De mate van zelfstandigheid en vrijheid nemen in het algemeen toe naarmate kinderen ouder worden. Niet elk kind is echter hetzelfde. Vandaar dat er bij SportBSO De Karmel niet alleen gewerkt wordt met verschillen tussen de groepskleuren. Elk kind is immers uniek, verschilt in waar hij of zij mee bezig is en waar hij of zij aan toe is. De mate van vrijheid en zelfstandigheid zal dan ook per individu bepaald worden en niet per groep. Op deze manier wordt een op elk kind toegesneden pakket ontwikkeld waar het zich goed en veilig bij voelt. Het is niet goed om een kind te overvragen. Als het nog niet toe is aan nieuwe stappen zal het zich daardoor onveilig gaan voelen. Maar een kind mag ook niet ondervraagd worden. Er zal immers sprake moeten kunnen zijn van groei en ontwikkeling.

Wat voor een kind goed is, waar het aan toe is, wat het kan en mag en wat het (nog) niet kan en mag, wordt in gezamenlijkheid afgesproken met ouders, kind en begeleiding vanuit SportBSO De Karmel. Om geen verwarring te krijgen worden dit soort zaken vastgelegd in het kindprofiel op Bitcare. Het betreffen onder andere zaken op het gebied van vervoer, spelen en de mate van toezicht. In het profiel staan de afspraken maar kunnen ook nieuwe op het individu toegesneden zaken worden vastgelegd (m.b.t. de voor dat kind specifieke situatie).

De mate van zelfstandigheid/vrijheid kan alleen gehandhaafd worden wanneer alle partijen zich houden aan de afspraken zoals vastgesteld. Mochten afspraken niet nagekomen worden dan vindt overleg plaats tussen de drie partijen. Er wordt besproken hoe verder te gaan.

2.5 Pesten/plagen

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn, maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de ene iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen, veelal op een bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, dit zijn de meelopers. Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een kind altijd wordt buitengesloten, nooit ergens aan mee mag doen, op geen enkel feestje wordt uitgenodigd.

Pesten is geen eenvoudig probleem. Toch wil SportBSO De Karmel pesten bestrijden en dit is ook mogelijk zolang het serieus wordt genomen. Dat betekent dat kinderen moeten weten dat ze om hulp kunnen aankloppen bij de begeleiding om hen heen. Voor de begeleiding betekent het, dat ze aandacht moeten hebben voor de signalen van de kinderen. Ze moeten luisteren naar wat de kinderen te vertellen hebben en daarover praten.

Vijandig gedrag, zoals slaan, pesten en plagen wordt besproken. Er wordt ingegrepen als er een kind door een ander wordt geplaagd door: met de plager te praten, of bij herhaling van ongewenst gedrag hem een paar minuten apart te zetten van de groep. Afhankelijk van de ruimte wordt er gekeken waar ruimte is om het kind even apart te zetten, de begeleiding geeft deze plek aan. Daarna wordt het gedrag kort nabesproken en wordt de situatie daarmee afgesloten. Er moet steeds ruimte zijn om opnieuw te beginnen.

Pedagogisch medewerkers laten kinderen zien dat andere kinderen door plagen verdrietig kunnen worden en reiken hen voorbeelden aan hoe zij dit weer kunnen goedmaken. Hierdoor leren kinderen ook rekening houden met anderen. Anderzijds wordt geprobeerd de kinderen die geplaagd worden te leren weerbaarder te worden. Dit wordt gedaan door hen eerst te laten proberen een conflict zelf op te lossen. Lukt dit niet dan helpen de pedagogisch medewerkers hen om door middel van een gesprekje voorbeelden aan te reiken hoe zij zichzelf weerbaarder kunnen maken.

Wanneer er zich ernstige peestsituaties voordoen wordt contact gezocht met partnerinstellingen waar de kinderen komen, zoals bv de school. Om af te stemmen en communicatie naar ouders uniform maar soms ook gemeenschappelijk te doen.

2.6 Toezicht

De begeleiders zijn de medewerkers die als eerste verantwoordelijk zijn voor het welzijn en de ontwikkeling van de kinderen. Hun belangrijkste taak is voortdurend naar de kinderen te kijken en te luisteren, daarin de vraag te ontdekken die het kind stelt en dat binnen de grenzen van de veiligheid te bieden. Dit stelt hoge eisen aan sensitiviteit, concentratie en creativiteit.

Toezicht is een belangrijk begrip binnen SportBSO De Karmel. Bij groep groen is er altijd sprake van toezicht. Wij achten kinderen van die leeftijd niet in staat om juist te reageren op noodsituaties en op een juiste manier samen te spelen. Vandaar dat kinderen van groep groen nooit alleen zijn. Op deze manier kunnen begeleiders goed zien of er iets mankeert aan een kind, waar het is en wat het doet. Ook is toezicht van belang om een goede overdracht te kunnen doen naar ouders. Om kinderen een gevoel van privacy te geven mogen ze wel alleen in een ruimte zijn, maar dan alleen als er via een doorkijkdeur op hen gelet kan worden.

Ook kinderen uit de hogere leeftijdsgroepen staan onder regelrecht toezicht van één van de begeleiders. Daar gelden echter minder strikte normen wat betreft de directe toezicht. Vanaf een jaar of 7 kunnen kinderen, mits overeenstemming met ouders, vrijheden verdienen die hen de gelegenheid biedt om zonder toezicht te spelen, bijvoorbeeld buiten of in een andere ruimte waar niet altijd iemand bij aanwezig hoeft te zijn. Wel dient daaraan vooraf altijd eerst overlegd te worden met de begeleiding om te kijken of het past op dat moment, en/of er toestemming is voor deze specifieke situatie. Ouders, kind en begeleiding dienen het eens te zijn over deze vrijheden. Deze vrijheden worden in Bitcare vastgelegd.

Bijkomend voordeel van het feit dat kinderen steeds in overleg moeten gaan met begeleiders over waar ze heen willen en wat ze willen gaan doen is dat geen enkel kind anoniem is gedurende een opvangdag. Door het invoeren van dit soort momenten heb je in ieder geval 4 a 5 keer per opvangmiddag contact met een kind. Deze één op één momenten nodigt uit tot een praatje, biedt de gelegenheid om te zien hoe het met het kind is, biedt aanknopingspunten tot het doen van nieuwe activiteiten etc. Op deze manier staan niet alleen de aandacht zoekende kinderen centraal, maar krijgt elk kind de ruimte om zich te laten zien.

2.7 Gezien worden

Ieder kind verdient het om gezien te worden. Sommige kinderen vragen van nature meer aandacht voor zichzelf, anderen hebben de neiging om zich kleiner of zelfs onzichtbaar te maken. SportBSO De Karmel hanteert het principe dat ieder kind gezien moet worden, letterlijk en figuurlijk. Dit betekent dat er elke dag meerdere malen echt contact is met het kind, dit gebeurt soms op initiatief van het kind en anders neemt de begeleider het initiatief.

Op groepsniveau is bewust gekozen voor een vast aantal tafelmomenten per dag, waar ieder kind altijd bij zit. Hier worden kinderen gestimuleerd om iets te vertellen, iets te delen met de groep. Een veilig groepsklimaat is hierbij van groot belang.

Op individueel niveau wordt er van de kinderen gevraagd om iedere keer als zij iets (willen) gaan doen dit te melden aan de groepsleiding. Bijvoorbeeld bij het naar de wc gaan, als zij een activiteit willen gaan doen of bijvoorbeeld naar een andere ruimte gaan. De groepsleiding weet op deze manier waar de kinderen zijn. Een ander doel hiervan is dat alle kinderen een aantal keren op een dag contact hebben met de groepsleiding. Het betreft een klein contactmoment, maar de kinderen worden hierdoor gezien en er wordt met ze gesproken. Een klein contact moment kan altijd leiden tot een groter contactmoment. Het kind is in ieder geval nooit anoniem of onzichtbaar.

2.8 Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is 'elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel'.

Huiselijk geweld is een ernstig maatschappelijk probleem dat voortdurende aandacht vraagt. In de eerste plaats vanwege de ernst van de gevolgen voor kinderen. Huiselijk geweld verstoort een gezonde ontwikkeling en leidt vaak tot blijvende schade. Daarnaast vormt de omvang van het probleem reden voor continue aandacht.

Als kinderen mishandelt, verwaarloosd en/of misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. SportBSO De Karmel is een plaats waar (een vermoeden van) huiselijk geweld gesignaleerd kan worden. De BSO draagt een eigen verantwoordelijkheid voor het signaleren van huiselijk geweld en voor het ondernemen van actie na het signaleren. Om de signalen goed vast te stellen wordt er door de begeleiders en de directie met een stappenplan gewerkt. Als deze zijn vastgesteld, worden deze doorgegeven aan de instanties die hulp kunnen bieden aan het gezin.

Meer informatie over het stappenplan en de meldcode kindermishandeling vindt u bij paragraaf 3.4 Mentorschap.

Hoofdstuk 3 De groep en organisatie

In dit hoofdstuk geven we antwoord op vragen zoals: Welke ruimtes worden er gebruikt? Welke eisen worden er aan de pedagogisch medewerkers gesteld? Hoe is de groep ingedeeld? Hoe wordt alles geregeld? Waar kan een kind zich ontspannen? Waar kan een kind uitbundig spelen? Wat te doen als een kind ziek is? Mag mijn vriendje mee naar de BSO? Ik ben jarig?

3.1 Huisvesting en omgeving SportBSO De Karmel

SportBSO De Karmel is gehuisvest te Karmel 4, 4613 BT te Bergen op Zoom.

SportBSO De Karmel biedt ruimtes aan die geschikt zijn voor spelen en rusten. Deze ruimtes zijn afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen. De SportBSO draagt zorg voor een veilige, hygiënische, rookvrije en gezonde opvangomgeving.

De ruimte waar de kinderen verblijven, ook de buitenruimten, voldoen aan de gangbare normen van hygiëne en veiligheid. SportBSO De Karmel hecht er waarde aan geschikte materialen te hebben voor verschillende activiteiten, bijv. voor spelen, eten, wassen, toiletteren, lezen, rusten etc.

Uitgesloten moet worden dat kinderen gevaarlijke stoffen en objecten kunnen bereiken, opzettelijk of per vergissing.

Hiernaast heeft het kind recht op voldoende rust, beweging, frisse lucht en verantwoorde voeding. Een kind voelt zich prettig en veilig, wanneer ritmes en gewoontes in de verzorging thuis en op de SportBSO goed op elkaar zijn afgestemd. Ouders/verzorgers en pedagogisch medewerkers maken daarom afspraken met elkaar over de diverse onderdelen van de verzorging.

3.2 Competenties Pedagogisch Medewerker

SportBSO De Karmel heeft als uitgangspunt dat pedagogisch medewerkers het leuk en plezierig vinden om met kinderen om te gaan.

Pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een geldig ALO-diploma of CIOS-diploma.

Pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een verklaring omtrent gedrag, afgegeven volgens de Wet justitiële documentatie. Deze verklaring is bij aanvang van de opvangovereenkomst niet ouder dan twee maanden.

De minimumleeftijd van pedagogisch medewerkers is 20 jaar. Pedagogisch medewerkers beschikken over een diploma of ervaringscertificaat dat voldoet aan de eisen conform de wet kinderopvang. Tevens beschikken pedagogisch medewerkers over een geldig en geregistreerd certificaat kinder-EHBO. SportBSO De Karmel ondersteunt de pedagogisch medewerkers bij het behalen van de benodigde certificaten. Ervaring en kennis op het gebied van de lichamelijke en geestelijke behoeften van kinderen in verschillende ontwikkelingsfasen zijn een vereiste. Daarnaast moeten pedagogisch medewerkers in staat zijn om de in dit beleidsstuk genoemde competenties in de praktijk toe te passen.

Het samenwerken met de ouders/verzorgers en het respecteren van hun opvattingen wordt door SportBSO DE Karmel als vanzelfsprekend beschouwd.

Pedagogisch medewerkers dienen in noodsituaties adequaat te kunnen handelen.

SportBSO de Karmel vindt de volgende verzorgende aspecten in de opvang van belang:

- A Hygiëne, waaronder handen wassen, speelgoed schoon houden, het vermijden van contact met ontlasting/urine, het afdekken van blaasjes/wondjes, het hebben van gepaste reservekleding, neussnuiten.
- B Voeding: Hoeveelheid en aard van de voeding.
- C Ziekte: wat doet de pedagogisch medewerker als het kind ziek wordt?

Pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers maken voorafgaand aan de opvang duidelijke afspraken over de hierboven genoemde punten. Daarbij informeert de pedagogisch medewerker de ouders/verzorgers onmiddellijk indien een kind afwijkend gedrag vertoont, of als er aanwijzingen zijn voor ziektes. Bij medische redenen, deze die tot de normale zorg- en begeleidingstaken gerekend mogen worden, mag verantwoord handelen van de pedagogisch medewerkers worden verwacht. Specialistische medische hulp en begeleiding kunnen pedagogisch medewerkers niet geven. Wel moet de pedagogisch medewerker in staat zijn om eerste hulp bij kindongelukken toe te passen.

Ouders/verzorgers vertrouwen de SportBSO hun kind toe. Zij moeten met zekerheid weten dat hun kind in goede handen is: Mensen met een groot besef van verantwoordelijkheid en de nodige kennis en ervaring op het gebied van het opvoeden van kinderen.

3.3 Verhouding pedagogisch medewerker/kinderen

Aandacht voor een kind moet gewaarborgd blijven. Vandaar dat er op SportBSO De Karmel wordt gewerkt met een pedagogisch medewerker/kind ratio van 1 op 10. Dit betekent dat er een extra pedagogisch medewerker zal worden ingezet wanneer er 11 kinderen of meer staan ingeschreven op één middag. Uiteraard geldt dit ook wanneer de volgende groepsgrootte van +10 kinderen wordt bereikt. Vanaf 21 kinderen zullen er dus 3 pedagogisch medewerkers ingezet worden, etc.

Wanneer er meer dan 30 kinderen op één middag staan ingeschreven, zullen er 4 pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Om de kinderen de persoonlijke aandacht te kunnen geven die ze verdienen zullen we tijdens het sporten de groep verdelen in kleinere groepen. Deze verdeling zal op basis van leeftijd of persoonlijke ontwikkeling bepaald worden. Op deze manier blijven de groepen klein en zijn pedagogisch medewerkers in staat om de juiste aandacht te geven ondanks het grote kind aantal op één middag.

In het geval dat aanmeldingen van 'flexibele kinderen' zorgen voor een te hoog p.m./kind ratio, zal er geen goedkeuring plaatsvinden voor het plaatsen van het flexibele kind. Ouders van flexibele kinderen dienen dus altijd eerst te vragen naar het p.m./kind ratio voordat ze een plekje voor hun kind kunnen reserveren.

Ouders van kinderen met een reguliere aanmelding zullen standaard worden geplaatst. Mocht er een overschrijding plaatsvinden van het p.m./kind ratio, dan zal er een extra pedagogisch medewerker worden ingezet.

3.4 Gelegitimeerd afwijken van het Beroepskracht/Kind Ratio (BKR)

Wij werken volgens de wettelijke kwaliteitseisen voor het aantal pedagogisch medewerkers op de groep in verhouding tot het aantal kinderen. Dit is de beroepskracht-kind-ratio, afgekort BKR.

De wet biedt ons onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om per opvang dag tot maximaal 50% minder pedagogisch medewerkers in te zetten dan volgens de Beroepskracht-Kind-Ratio is berekend. Dit is: gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR) Ook wel 3 uursregeling of ½ - uursregeling genoemd.

Na school:

Op reguliere opvangmiddagen van de BSO kunnen we een half uur afwijken. Wij hebben echter besloten om tijdens schoolweken nooit af te wijken.

Tijdens vakantie en vrije dagen van school:

Omdat we van 07.00 tot 18.15 uur geopend zijn mogen we maximaal 3 uur per dag minder pedagogisch medewerkers in te zetten. Wij doen dit tussen de middag voor de pauzes van onze medewerkers. En bij opstarten en/of afronden van de dag, omdat niet alle kinderen op dezelfde tijd worden gebracht of opgehaald. Om dit op een verantwoorde manier te doen kunnen we groepen samenvoegen

In het schema hieronder ziet u hoe en op welke tijdstippen wij gelegitimeerd af kunnen wijken van de BKR. We geven ook duidelijkheid over de tijdsblokken waarin we zeker voldoen aan de BKR. Het aantal pedagogisch medewerkers is dan - conform de BKR - in verhouding tot het aantal kinderen. We evalueren tenminste jaarlijks of de vastgestelde tijdsblokken nog correct zijn. Wanneer we tussentijds merken dat er verschuivingen zijn wat betreft het brengen en halen van de kinderen, zullen we opnieuw bekijken of we nog voldoen aan de BKR. Indien dit niet het geval is, worden de werktijden van de pedagogisch medewerkers aangepast en zullen ouders hier altijd over ingelicht worden.

Schema BKR tot 40 kinderen op vakantiedagen / vrije dagen van scholen

Tijd	Aankomst	Vertrek
07.00	1 ^e PM-er	13.00
08.00	2 ^e PM-er	17.30
08.30	3 ^e PM-er	18.00
12.30	4 ^e PM-er	18.15

Wanneer er minder kinderen zijn valt de 2^e PM-er en/of de 3^e PM-er af.

Afwijking van BKR

Tijd	Wie	Reden	Legitiem
11.00-11.15	1 ^e PM-er	Pauze	Ja
12.30-13.00	2 ^e PM-er	Pauze	Ja
13.00-13.30	3 ^e PM-er	Pauze	Ja
16.15-16.30	4 ^e PM-er	Pauze	Ja

Wanneer er minder dan 10 kinderen zijn en een PM-er alleen op de groep staat kan er geen pauze worden genomen.

3.5 Mentorschap

Elk kind binnen SportBSO De Karmel krijgt een pedagogisch medewerker aangewezen die zal dienen als mentor. Wie de mentor van het kind is, zal ook aan de ouders per mail worden doorgegeven en ook worden vermeld in bitcare. Wie de mentor is van het kind zal afhankelijk zijn van de momenten dat het kind naar BSO gaat. SportBSO De Karmel streeft ernaar om de pedagogisch medewerker die het vaakst aanwezig is wanneer het kind op de BSO is, ook de mentor te laten zijn.

De verantwoordelijkheden van de mentor zijn het bijhouden van de ontwikkelingen van het kind. Dit gebeurt minimaal 1 keer per jaar. De observatie gebeurt via de observatielijst Welbevinden in Situaties (WiS). Deze observatielijst wordt door elk mentor toegevoegd aan zijn of haar mentormap. Daarnaast is de mentor het aanspreekpunt voor de ouders van het kind en het kind zelf.

Verkregen informatie over de ontwikkeling van het kind wordt door de mentor in een gepland gesprek, mondeling bij het ophalen/brengen of per mail gecommuniceerd met de ouders.

3.6 Groepssamenstelling

SportBSO De Karmel biedt leeftijdsgebonden opvang. Een kind wordt bij de start van de opvang ingedeeld in een groep, dat wil zeggen een leeftijdsgroep. Dit maakt het makkelijker voor kinderen om aansluiting te vinden, op eenzelfde niveau samen te spelen en er kunnen beter gezamenlijke activiteiten en materialen aangeboden worden, die aansluiten op de leeftijd. Plaatsing bij instroom wordt grotendeels bepaald door de leeftijd van het kind en de klas waarin hij/zij zit. Er zijn echter ook andere zaken die kunnen meespelen:

- de ontwikkelingsfase waarin een kind zich bevindt;
- noodzaak tot wenperiode met bekende gezichten (broertjes, zusjes of vriendjes);
- voorkomen van het tweemaal doorstromen in korte periode
- planningsredenen.

Er wordt gewerkt met de volgende groepen:

- Groep groen: 4-6 jarigen
- Groep rood: 7-9 jarigen
- Groep blauw: 10-13 jarigen
- Voorschoolse opvang

Bij binnenkomst op de BSO hebben de kinderen een vaste **tafelgroep**. Deze groepen bestaan uit de leerlingen van hun eigen school. Wanneer de tafelgroep onder de 10 kinderen blijft, kunnen meerdere scholen worden samengevoegd. De tafelgroep is de vaste groep van een kind waarmee het drinkt en eet na school. Dit wil echter niet zeggen dat het kind altijd in de eigen tafelgroep moet blijven. Na het tafelmoment kan er gespeeld worden in andere ruimtes en met andere kinderen. Ook kinderen uit verschillende stamgroepen kunnen elkaar ontmoeten, op initiatief van het kind zelf of vanuit de begeleiding door af en toe activiteiten aan te bieden voor meerdere leeftijdsgroepen samen.

Het verlaten van de basisgroep is tijdens sportmomenten voor een kind mogelijk. Een kind kan dus een andere activiteit meedoen dan de geplande activiteit voor zijn groep. De pedagogisch medewerker zal hierin een adviserende rol aannemen. Ouders moeten wel toestemming verlenen voor het plaatsen van hun kind in een andere groep. Dit is schriftelijk vastgelegd in wordt bewaard in de GGD-map op de locatie zelf.

Doorstromen/wennen

Doorstroming naar een nieuw groep vindt in het algemeen aan het begin van het schooljaar plaats. Bij doorstroming vindt er altijd eerst een wenperiode plaats. Dit gebeurt door het meesporten met

de nieuwe groep. Het kind draait dan ook mee met de activiteiten van de nieuwe groep. Hierbij leren ze de nieuwe groep en eventuele activiteiten van de nieuwe groep kennen. Het kind heeft zelf de keuze om terug te stappen naar de activiteiten van zijn oude groep.

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind om deel te nemen aan de activiteiten van de nieuwe groep.

3.7 Groepsregels

Bij elke groep van SportBSO De Karmel gelden een aantal groepsregels:

- naar elkaar luisteren: dit betekent elkaar laten uitpraten en met aandacht naar elkaar luisteren
- elkaar niet buitensluiten: iedereen is gelijkwaardig, bij een tafelmoment zit je naast iedereen en je luistert naar elkaar.
- je zit naast iedereen tijdens een tafelmoment: dit betekent dat je niet altijd naast je vriendje/vriendinnetje zit, bijvoorbeeld Klaas zit niet altijd naast Jan, maar zit ook naast Willem.
- je kunt met iedereen samenspelen: kiezen mag natuurlijk tijdens eigen spelmomenten maar bij een gezamenlijke activiteit moet je met iedereen kunnen spelen, hetzelfde geldt voor het naast elkaar lopen
- geen gebruik van “verkeerde” woorden (vloeken, stom, etc.): bij gebruik van verkeerde woorden wordt het kind daarop gecorrigeerd. Bij meerdere keren herhaling kan er met de ouders van het kind afspraken gemaakt worden.
- met respect de ander benaderen: iedereen in zijn waarde laten. Het is voor ons vanzelfsprekend om waarden en normen uit verschillende culturen te accepteren en te respecteren. Met verschillen in opvoeding, levensovertuiging, taal, voeding en kleding wordt rekening gehouden.
- iedereen houdt zich aan de gemaakte afspraken: iedereen houdt zich aan de gemaakte groepsregels en de gemaakte afspraken rondom speelgoed, etc. De groep spreekt elkaar aan op gedrag en regels die afgesproken zijn.
- altijd vragen (groep groen) cq zeggen (groep blauw) waar je heen gaat: moet een kind naar de wc of wil het ergens anders spelen? Een kind geeft aan bij de leidsters als hij/zij naar de wc moet, de leidster weet op deze manier waar het kind is, kan vragen of het kind hulp nodig heeft en belangrijkste regel, het kind wordt op deze manier weer even gezien.
- heb je ruzie? Dan maak je het weer goed: Kinderen leren bij SportBSO De Karmel oprecht hun excuses aan te bieden, leidsters bemiddelen hierbij. Zij maken het conflict bespreekbaar en laten zien wat voor gedrag het teweeg kan brengen bij kinderen.

3.8 Komen en gaan

Tijdens reguliere schoolweken haalt een voor de kinderen bekende begeleider de kinderen op van school. Tijdens het ophalen hebben alle ophaalkrachten van SportBSO De Karmel een herkenbaar shirt aan met het logo van SportBSO De Karmel erop. Dit om duidelijk zichtbaar te zijn voor kinderen en leerkrachten. Ophaalkrachten hebben in principe een vaste school waar ze gedurende de week de kinderen ophalen. Dit in verband met de duidelijkheid naar kinderen en leerkrachten toe. Het is bovendien makkelijker de informatieoverdracht rondom kinderen te bespreken wanneer er steeds een vaste ophaalkracht is. Ophaalkrachten stellen zich altijd voor aan de kinderen en de leerkrachten. In de meeste gevallen worden de nieuwe kinderen en de kinderen van de onderbouw bij de klas opgehaald. Die iets oudere kinderen komen naar de vaste verzamelplek van SportBSO De Karmel. Het vervoer naar SportBSO De Karmel gaat vooral met de auto/taxi of is lopend. Tijdens de intake wordt er met ouders besproken of kinderen zelf kunnen en mogen fietsen en onder welke condities. Als kinderen zelfstandig naar SportBSO De Karmel fietsen wordt dit ingevoerd op Bitcare.

Deze zelfstandigheid geldt alleen voor kinderen vanaf 7 jaar die na overleg kunnen aantonen dat zij zelfstandig kunnen fietsen.

Bij het ophalen van de kinderen kan er verwarring ontstaan over wie op dat moment de autoriteit heeft: de ouder of de leidster. Met ouders en kinderen wordt er afgesproken dat, zodra de ouders er weer zijn, zij de leiding over hun kind(eren) hebben. Kinderen en ouders melden zich altijd af bij de groepsleiding voor ze vertrekken. Ouders zijn op de hoogte van het gewenste gedrag rondom het opruimen, gedag zeggen, schoenen/jassen aandoen en stimuleren de kinderen tot dit gedrag. Tijdens het ophaalmoment is er altijd even contact met ouders en groepsleiding. Hier is de gelegenheid om de dag door te spreken met de ouders, bijzondere dingen te melden, eventuele informatie vanuit de school door te geven etc. SportBSO De Karmel vindt het heel belangrijk dat er een goed en intensief contact is met ouders. Gestimuleerd wordt dat ouders naar de groepsleiding komen als zij ergens mee zitten, iets willen bespreken of suggesties hebben.

3.9 Eten

Als de kinderen bij SportBSO De Karmel komen, krijgen ze eerst de gelegenheid om te spelen door middel van een spelletje, een boekje lezen of vrij spelen in de gymzaal met door ons klaargelegde materialen. Daarna wordt er gezamenlijk iets gegeten en gedronken. Kinderen kunnen tijdens dit tafelmoment vertellen over wat hun bezighoudt en wat ze hebben meegemaakt. De behoefte om dit te doen kan per kind verschillen. Ieder kind krijgt in ieder geval de gelegenheid om iets te vertellen en iedereen luistert naar elkaar. Daarna wordt er opgeruimd en wordt er gekozen voor een gezamenlijke activiteit. SportBSO De Karmel kent een vast aantal momenten voor eten en/of drinken.

- Aankomst in de BSO na school.
- Drink/snackmoment rond 17.00 uur
- Tijdens lange opvangdagen zowel 's morgens als 's middags snackmoment en eenmaal uitgebreid eten tussen 12.00 en 13.30 uur.

SportBSO De Karmel staat voor gezonde en verantwoorde voeding. Tijdens de broodmaaltijd is er de keuze uit een broodje met hartig beleg en met zoet. Het beleg wordt afgewisseld. Tijdens het fruit/snack moment is er in de meeste gevallen fruit, een rijstwafel of een koekje. De kinderen drinken thee, roosvicee melk of water. Tijdens een verjaardag of een ander feestelijk moment is het toegestaan om te trakteren op wat lekkers, snoep of iets dergelijks. Tijdens de reguliere dagen wordt er bijna geen snoep genuttigd op de BSO. Om het eten goed te laten verlopen, hanteert SportBSO De Karmel een aantal basisregels.

Zorg en aandacht

- er wordt gegeten aan tafel
- iedereen kan naast elkaar zitten.
- we eten netjes
- we proberen op te eten wat we op ons bord hebben genomen
- SportBSO De Karmel leert kinderen met zorg de tafel dekken, en laten ze hierbij helpen. Ook helpen de kinderen met afruimen.

Plezier en gezelligheid

- kinderen worden gestimuleerd maar niet gedwongen om bepaalde dingen of hoeveelheden te eten.
- eten moet geen strijd worden. Kinderen moeten wel leren de juiste hoeveelheden te nemen en ook de minder lekkere delen van het eten te nuttigen.
- Kinderen krijgen keuzemogelijkheid in het beleg dat ze op hun brood willen, dit bestaat meestal uit 2 verschillende keuzes. Het maximaal aantal boterhammen is 4 per kind.
- eten moet een rustmoment zijn, dit betekent dat er voldoende tijd moet zijn, dit voorkomt stress bij het eten.

Hygiëne en kwaliteit

- kinderen en leidsters wassen hun handen voor het eten
- SportBSO De Karmel geeft kwalitatief goede voeding: (licht)bruin brood, vers fruit en beperkt suikers en vet.
- SportBSO De Karmel houdt rekening met individuele diëten en principes.

3.10 Verjaardag

Voor kinderen is een verjaardag en al helemaal hun eigen verjaardag, een spannende gebeurtenis. Op de SportBSO wordt dit feestelijk gebeuren dan ook niet vergeten. Een verjaardag op SportBSO De Karmel wordt als volgt gevierd:

- Elk kind mag zijn/haar verjaardag vieren op SportBSO De Karmel
- Elk kind krijgt een kaartje en een klein presentje van SportBSO Karmel
- Een kind mag zelf een traktatie meenemen
- Alleen als ouders nadrukkelijk aangeven niet te willen dat de verjaardag gevierd wordt, wordt dit niet gedaan
- De datum van viering van de verjaardag wordt gedaan in overleg met ouders en andere groepsleiding
- Er wordt bekeken of er niet teveel verjaardagen op een dag zijn (maximaal 2 verjaardagen per tafelgroep per dag vieren, zo blijft het kind zich ook speciaal voelen)
- Als een kind zelf een traktatie meeneemt wordt thuis bepaald of trakteren alleen in de eigen groep of breder gedaan wordt
- Het viermoment wordt normaliter met de eigen tafelgroep gedaan, bij kleine groepen kan samen met een andere tafelgroep gevierd worden
- Tijdens het viermoment wordt er gezongen voor de jarige en mag de jarige op een stoel/tafel staan
- Voor kinderen uit de groene groep wordt van tevoren een feestmuts gemaakt door de groepsleiding
- Voor kinderen uit de rode groep wordt bekeken of zij nog een feestmuts willen
- Na felicitaties en een cadeautje vanuit SportBSO De Karmel wordt de traktatie uitgedeeld
- Bij trakteren buiten de eigen groep mag één kind mee
- Bij groene kinderen gaat een stagiaire of leidster mee.

3.11 Vriendjes

Het is leuk voor de kinderen van SportBSO De Karmel te laten zien aan hun vriendjes waar ze naar schooltijd heen gaan en wat ze dan allemaal doen. Daarom organiseren wij 2 keer per jaar een vriendjes/vriendinnetjes dag. Op die dag mogen de kinderen allemaal één vriendje of vriendinnetje meenemen naar de BSO. Het vervoer naar de BSO wordt door de BSO geregeld, het ophalen op BSO gaat via de ouders van het kind of het vriendje daarvan.

3.12 Ziekte

Indien een kind ziek wordt op SportBSO De Karmel, zal de groepsleiding in principe contact opnemen met de ouders om samen te overleggen wat er dient te gebeuren. Als de ziekte niet te ernstig is kunnen kinderen deze dag blijven op SportBSO De Karmel, belangrijk hierbij is dat ouders wel altijd bereikbaar blijven. Voor ziekte hanteren wij geen vaste regels, wel zijn er een aantal richtlijnen die we hanteren:

- als een kind thuis al ziek is en hoge koorts heeft is het verstandig om thuis te blijven

- als een kind koorts krijgt boven de 38 graden nemen we contact op met de ouders om te overleggen
- als het kind zich ziek voelt en/of het moet overgeven nemen we contact op met ouders om te overleggen, de temperatuur wordt altijd opgemeten bij het kind.
- het toedienen van medicatie gebeurt alleen na overleg met ouders en ondertekening van een formulier. SportBSO De Karmel geeft zelf in principe geen pijnstillers aan kinderen.
- In geval van een besmettelijke ziekte, krentenbaard o.i.d., adviseren wij om thuis te blijven.

3.13 Ruimtes

SportBSO De Karmel werkt met meerdere kleinere ruimtes en 3 grote gymzalen. De sportruimtes zijn voorzien van de juiste voorzieningen met betrekking tot schone lucht, veilige beweegruimte, hygiëne, nooduitgangen en brandveiligheid. Elke tafelgroep zijn eigen vaste plek in het gebouw. Wilt een kind sporten dan gaan ze mee naar 1 van de grote gymzalen. Als een kind wilt spelen, kan er gewoon gespeeld worden in de verschillende speelruimtes, Door het werken met verschillende ruimtes waarborgen we bovendien een stuk privacy van het kind, en geven we het kind de veiligheid om ongestoord te kunnen spelen. Ook wordt door verschillende ruimtes de ontwikkeling van het concentratievermogen gestimuleerd en wordt er voorkomen dat er storende prikkels zijn in het spel. Om de rust te bevorderen in de groeps- en activiteitenruimtes is er sprake van een duidelijke structuur in de ruimtes, alle materialen hebben hun eigen plek en daar worden ze ook weer teruggeplaatst. Hier zijn afspraken en regels over gemaakt. Is een kind uitgespeeld met een spel, ruimt hij deze eerst op en dan mag hij een nieuwe uitkiezen.

Entree: in de entree kunnen kinderen hun jassen en schoenen kwijt.

Ruimte 1: in deze ruimte wordt er gegeten, gedronken en gepraat met elkaar. Na het eten en drinken kan de ruimte gebruikt worden voor bijvoorbeeld een spelletje te doen te tekenen of een boekje te lezen. Tijdens het eten wordt er niet gespeeld. Er staat nog een koelkast/vriezer met een klein keukenblokje voor alle benodigdheden om te kunnen eten en drinken.

Ruimte 2: in deze ruimte wordt er gegeten, gedronken en gepraat met elkaar. Na het eten en drinken kan de ruimte gebruikt worden voor bijvoorbeeld een spelletje te doen te tekenen of een boekje te lezen Tijdens het eten wordt er niet gespeeld. Ook hebben de kinderen hier hun eigen postvakjes in staan. Hierin kunnen de kinderen of de ouders bijvoorbeeld de nieuwsbrieven van SportBSO De Karmel vinden of ander nieuws dat verspreid moet worden. Er staat een bank waar de kinderen kunnen zitten en rustig tv of een filmpje kunnen kijken. Ook biedt deze ruimte de mogelijkheid om muziek te luisteren. De sfeer in deze ruimte is knus en gezellig.

Gymzalen: SportBSO De Karmel heeft beschikking over 3 gymzalen van 700 vierkante meter. Alle kinderen kunnen van de gymzalen gebruik maken. Kinderen mogen niet zelfstandig naar de gymzaal, er moet altijd een pedagogisch medewerker mee de gymzaal in gaan. Op maandag, dinsdag en donderdag worden van 16.00 tot 16.45 en van 17.00 tot 17.45 een sportactiviteit aangeboden. Op woensdag en vrijdag is dat gevarieerd. Bijna alle sporten kunnen bij SportBSO De Karmel aangeboden worden en worden ook veel gevarieerd.

Speelterrein: Het speelterrein is voor alle kinderen toegankelijk en is geheel omheind. Het belangrijkste van het speelveld is dat kinderen zich kunnen bewegen, zonlicht en frisse lucht krijgen. Buitenspelen is voor elk kind lekker en gezond. Er is altijd een mogelijkheid om naar buiten te gaan mits het weer het echt niet toelaat. Kinderen leren zorg te dragen voor hun leefruimtes op SportBSO De Karmel. Het samen opruimen, het samen gezellig maken van de ruimte, het zelf

schoonmaken van wat je vies hebt gemaakt, al deze dingen dragen bij aan het verantwoordelijkheidsgevoel voor eigen leefruimte, aan betrokkenheid en sociaal gedrag.

Op het moment van schrijven hebben wij nog geen buiten speelmaterialen. Hier wordt aan gewerkt, alle geschonken materialen zijn van harte welkom.

3.14 Achterwacht

Op de locatie van SportBSO De Karmel zal altijd een achterwacht aanwezig zijn. De achterwacht is een persoon die gewaarschuwd kan worden in geval van calamiteiten. Deze bevindt zich in hetzelfde gebouw en draagt, op het moment dat de SportBSO draait, zorg voor het gehele gebouw van Sportcentrum de Karmel.

3.15 Ondersteuning door andere volwassenen

Veiligheid moet ten alle tijde gewaarborgd blijven. Onze beroepskrachten worden daardoor op verschillende manieren ondersteund door andere volwassenen. Zo zal er altijd een achterwacht fysiek aanwezig zijn in het gebouw. Ook tijdens het ophalen van de kinderen zal er gebruik gemaakt worden van volwassenen en chauffeurs, waardoor er nooit kinderen alleen op de SportBSO zullen verblijven. Daarnaast kan er tijdens verschillende activiteiten hulp worden ingeroepen van ouders of andere volwassenen.

3.16 Stagiaires en beroepskrachten in opleiding

SportBSO De Karmel maakt gebruik van stagiaires en beroepskrachten in opleiding. Zij staan altijd boventallig op de groep.

Een uitzondering kan worden gemaakt voor het ophalen van de dichtstbijzijnde school (Marco Polo) die zich op loopafstand van de SportBSO bevindt.

Taken stagiaires en beroepskrachten in opleiding en vrijwilligers

Een stagiair of beroepskracht in opleiding draait bij ons mee om zich te kunnen oriënteren op zijn/haar toekomstig werkveld. Een juiste indruk krijgen van de taken en verantwoordelijkheden staan voorop. Tijdens de stage zal hij/zij hoofdzakelijk dienen als ondersteuning voor pedagogisch medewerkers door samen met de PM-ers de taken aan te pakken of te verdelen. Mogelijke taken zijn:

- Ophalen kinderen
- Ondersteunen bij sport en spel activiteiten
- Zelfstandig sport en spel activiteiten verzorgen
- Ondersteunen bij het eten
- 'Vliegende keep'
- Werken aan schoolopdrachten (niet voor vrijwilligers)

Begeleiding vanuit de SportBSO

Een stagiaire of beroepskrachten in opleiding of vrijwilliger zal altijd een vaste begeleider/aanspreekpunt hebben. Meestal heeft deze begeleider ook de meeste contactmomenten met hem/haar.

Per dag wordt er besproken wat de taken en verantwoordelijkheden voor die dag zijn en ook altijd aan het eind van de dag zullen zij bespreken hoe dit is gegaan.

Binnen 4 weken vind er een gesprek plaats waarin wordt gekeken of alle loopt zoals het hoort.

Bij studenten zal er halverwege of zelfs meerdere malen (afhankelijk van de wens van de school) een beoordeling zijn waarin aandachtspunten en verwachtingen voor de komende periode zullen worden besproken.

3.17 Vakantie opvang en vrije dagen

Vakantie opvang zal doorgang vinden wanneer minimaal 3 kinderen opvang aanvragen op één dag. Deze opvang is voorlopig te reserveren via flexibele opvang.

Voor vrije dagen van de basisschool, bijvoorbeeld adv-dagen of andere school gerelateerde vrije dagen, is het ook mogelijk om flexibel extra opvang te reserveren. Ook hier geldt een minimum van 3 kinderen.

3.18 Aanvraag extra dagdelen

Extra opvang is mogelijk als er ruimte is in de groep en er geen extra inzet van personeel nodig is. De vaste pedagogisch medewerker van de betreffende groep kijkt samen met ouders of deze extra opvang mogelijk is op de groep of op een ander groep.

Er wordt bekeken:

- of er vriendjes zijn,
- of er bekende pedagogisch medewerker voor het kind aanwezig zijn (op de dag dat er extra opvang noodzakelijk is)

Als laatste wordt tussen ouders en pedagogisch medewerkers afgestemd wie het kind opvangt, wie er op de groep staat, wat belangrijke aandachtspunten zijn voor het kind en of er bijzonderheden zijn. Extra dagdelen worden aangevraagd via bitcare.

Hoofdstuk 4 Spel en activiteiten

In dit hoofdstuk worden nader ingegaan op de activiteitenprogrammering op de BSO en de spelmomenten. Aanwezige materialen van SportBSO De Karmel worden nader toegelicht. Wat heeft een gezelschapsspelletje voor invloed op de ontwikkeling van een kind? Waarom is buitenspelen zo belangrijk?

4.1 Dagingvulling en activiteiten

SportBSO De Karmel wil meer zijn dan opvang alleen. SportBSO De Karmel vindt het heel belangrijk om een uitgebreid en gevarieerd activiteitenprogramma aan te bieden. Elke dag bieden wij 2 verschillende sportmomenten van 45 minuten aan. We bieden juist verschillende sporten aan om de kinderen ermee kennis te laten maken, zodat de kinderen erachter kunnen komen waar hun interesse ligt. Ook bieden we verschillende sporten aan om hun motorische vaardigheden te verbeteren. Naast de mogelijkheid tot sporten is er voor kinderen ook de mogelijkheid om in alle rust een boekje te lezen, een spelletje te doen, te tekenen of knutselen of gewoon even te hangen. Niet alles kan natuurlijk op ieder moment aangeboden worden, maar de wensen en behoeften van kinderen staan zoveel mogelijk centraal bij de invulling van het programma. Soms zullen kinderen ook de behoefte hebben om even niets te doen. Als ze dat willen kunnen ze zich altijd terugtrekken in een van de ruimtes of de rusthoeken die op verschillende plekken aanwezig zijn. Om zelf te spelen, even te hangen, gewoon wat te mijmeren, muziek te luisteren, te lezen of in alle rust zelf wat te spelen. We vinden het van groot belang dat kinderen naast activiteiten uit het programma ook lekker buiten kunnen gaan spelen. Dit kan in het afgeschermd speelterrein achter de gymzalen. Daarnaast is er vlakbij een voetbalkooi. De interesse en wensen van kinderen zijn verschillend per leeftijd. Daarom springen wij daar ook op in door verschillende activiteiten aan te bieden voor zowel de jongere als de oudere kinderen.

4.2 Vakantieactiviteiten

In de vakanties worden er extra vakantieactiviteiten georganiseerd in en om SportBSO De Karmel. Er worden dan naast de thuisactiviteiten in en om de BSO ook uitstapjes georganiseerd. Bij de keuze van het uitstapje wordt gekeken naar de leeftijden en de interessegebieden van de kinderen en naar de mogelijkheid om de activiteit, binnen personeelsbezetting, veilig te kunnen organiseren.

4.3 Ontwikkelingsgerichte spelmaterialen

SportBSO De Karmel heeft spelmateriaal uitgekozen waarmee elk kind kan spelen op het niveau van zijn of haar eigen sociaal-emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling. Kinderen kiezen meestal zelf waarmee ze willen spelen. Soms is dit echter niet mogelijk, een kind is dan verveeld en weet niet wat hij/zij moet doen. Verveling is een onaangenaam gevoel van lusteloosheid, van desinteresse, van hangerigheid, grenzend aan ergernis. Verveling treedt op als alle dingen die leuk en interessant zijn om te doen niet kunnen of niet mogen, en men toch geen zin heeft om niets te doen. Verveling kan het gevolg zijn van een gebrek aan prikkels, of van prikkels die als saai, eentonig of repetitief ervaren worden. De leidsters proberen hierbij het kind te helpen. Zij proberen de ontwikkeling van het kind te stimuleren, door hun te motiveren toch zelf iets uit te kiezen.

4.4 Aanwezige spelmaterialen

Om de ontwikkeling van een kind optimaal te stimuleren heeft SportBSO De Karmel bewust gekozen voor materialen die aansluiten op de verschillende ontwikkelingsgebieden en leeftijdsgroepen.

Sociaal-emotioneel: gezelschapsspelletjes, verkleedkleden, cd-speler, etc. Deze activiteiten zijn een prima instrument om de sociaal- emotionele ontwikkeling te ondersteunen en sociale vaardigheden te oefenen. Hiermee krijgen de kinderen ervaring met:

- volop aandacht houden en concentratie
- teleurstelling en succes, winnen en verliezen
- principes als 'om de beurt', 'beurt overslaan', 'twee keer achter elkaar'
- iets hoe dan ook afmaken
- geluksfactoren
- oorzaak-gevolg, consequenties
- sociale communicatie over en weer
- omgaan met regels
- instructie en opdrachten uitvoeren, ook als ze niet leuk zijn
- emoties gereguleerd uiten en verwerken

Fijne motoriek: gereedschappen en materialen voor knutselen en tekenen.

Door het oefenen van verschillende vaardigheden zoals parels rijgen, schroeven draaien, veters strikken, knopen of ritsen dichtdoen, etc. wordt aan de ontwikkeling van de fijne motoriek gewerkt. Een goede fijne motoriek vormt de basis voor het schrijven.

Grove motoriek: Een sporthal met daarbij horende materialen. Verder hebben we ballen, vang en gooi materialen, skippyballen, twister. Door met de kinderen veel te bewegen met het hele lichaam, wordt de grove motoriek ontwikkeld. Een goede Grove motoriek vormt de basis van alle bewegingen, zorgt ervoor dat een kind op een ontspannen manier de aandacht kan richten op meer complexe opdrachten zoals bijvoorbeeld fietsen of zwemmen.

Creativiteit: verf, klei, krijt, papier, karton, stof voorwerpen uit de natuur etc. Maar ook muziek, drama en dans vallen onder creativiteit. Creativiteit is het vermogen om nieuwe en/of ongebruikelijke oplossingen voor bestaande problemen te vinden. Creativiteit is een gedragvorm die ontwikkelend is. Creativiteit is een eigenschap die ieder in zich heeft op een eigen manier. Door middel van creatief bezig zijn op BSO De Karmel, doen kinderen kennis en ervaring op, waar inzet een onmisbaar onderdeel van is.

Cognitie: leesboekjes, puzzeltjes etc. SportBSO De Karmel is lid van de bibliotheek en zorgt voor afwisseling van de leesboeken. Ook door middel van cognitieve spelletjes, bijvoorbeeld taal, galgje, memorie, winkeltje spelen met afrekenen/kassa etc. Lezen is belangrijk voor ieder mens. SportBSO De Karmel heeft een ruime keuze in leesboeken e.d. Door lezen wordt de kennis van kinderen vergroot.

Slotwoord

SportBSO De Karmel richt haar beleid op een vertrouwde omgeving voor het kind. Hierbij is het belangrijk dat er regelmatig gesprekken worden gevoerd tussen pedagogisch medewerker en ouders/verzorgers over de verzorging en opvoeding van het kind.

SportBSO De Karmel adviseert dit pedagogisch beleidsplan als leidraad daarbij aan te houden. Indien bijzondere omstandigheden hiertoe aanleiding geven zal dit beleidsplan aangevuld of verbeterd worden.